

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ! З НОВИМ РОКОМ!

Феномен української мови полягає в тому, що в умовах перманентної відсутності державності в Україні мова перебрала на себе не лише функції, які їй притаманні, як скрізь і всюди, а змушена була підмінити собою відсутню державу. Мова стала філософією, освітою і просвітою, стала українською ідеєю, покладеною в основу майбутнього України.

Юрій ІЛЛЕНКО

1 (575)
7 січня
2016 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзєбчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://ua.prosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ! ШАНОВНІ КРАЯНИ!

Минув 2015 рік. Він увійшов в історію як рік фактичної війни України з російським агресором, боротьби за державну Незалежність, національну гідність і цілісність держави. Наш народ все більше усвідомлює себе як політична нація у всіх регіонах України.

2015 рік – ювілейний рік великого митрополита Андрея Шептицького. Просвітняні області відзначили його рідні знаменитими заходами, повсякчас пам'ятаючи заповідь Князя Церкви – «не потоком гучних і галасливих фраз, а тихою й невтомною працею любіть Україну».

Просвітнянська ідея як найуспішніший соціально-політичний проект в історії України стає все більш затребуваною в суспільстві. «Просвіта» домагається розуміння того, що лише на основі національної ідеї, українських традицій у духовній, матеріальній та державній сферах можна побудувати міцну та успішну державу. Таке усвідомлення приходить не само собою, а в боротьбі з загрозками антиукраїнства, політичної продажності, особистого та групового егоїзму, з іржею корупції, що роз'їдає весь державний організм і є загрозою нації.

Тому кожен осередок «Просвіти» є й осередком

народного об'єднання навколо української національної ідеї. І варто завжди пам'ятати, що ми – сильний і талановитий народ, який, об'єднавшись навколо національних українських цінностей, може організувати успішне державне життя й побудувати процвітаючу державу. І на прапор боротьби за Українську Україну маємо взяти Заповіт нашого пророка Тараса Шевченка: «Борітеся – поборете, вам Бог помагає!».

Шановні друзі! Сердечно вітаю вас з Новим, 2016, роком, з Різдвом Христовим – святом, яке для нас має особливий сакральний зміст народження незвіданого, омріяного й очікуваного буття нації.

Хай новий рік буде щасливим, успішним для кожного з нас і всієї України, а Різдвяні свята, зігріті українською традицією, спільними почуттями, молитвою і колядою, зміцнять дух, додадуть впевненості й віри в нашу перемогу.

Хай ці свята увійдуть у ваші домівки з миром, радістю і Божою благодаттю.

З Новим роком!
Христос народився!
Славимо Його!

Голова ОО ВУТ «Просвіта»
ім. Т. Шевченка
Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

ШАНОВНІ ПРОСВІТЯНИ ТА ІВАНОФРАНКІВЦІ! ПРИЙМІТЬ НАЙЩІРІШІ ВІТАННЯ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ ТА НОВИМ, 2016, РОКОМ!

Відійшов в історію ще один рік, насичений подіями, напруженою працею та звершеннями. Нехай він залишиться для нас добрим спогадом. Шана і подяка вам за вашу просвітнянську і просвітницьку працю. У кожного з нас є хвилини суму, але ми віримо, що і в майбутньому просвітняні міста втілюватимуть в життя українські ідеали та цінності. Маємо надію, що прийдешній рік стане часом докорінних змін у нашому суспільстві. Нехай ці Різдвяні свята – вісники оновлення мрій і сподівань – принесуть вам і вашим родинам мир, добро і достаток, позитивні перетворення та реалізацію планів. Будьмо уважнішими до своїх рідних і близьких, добрими й лагіднішими один до одного, цінуймо кожну неповторну мить життя, дбаймо про чистоту душі!

Бажаємо вам щедрої Божої ласки, різдвяної радості й Ісусової любові, козацького здоров'я і родинної злагоди на весь вік. Хай ці свята об'єднають нас світлом людських чеснот – теплотою наших сердець, людяністю і справедливістю. Привітної долі, миру і спокою вам і вашим родинам та щасливого Нового року!

Куті смачної, коляди гучної,
Щасливого Різдва
і на весь рік добра!
Хай Різдво з тим завітає,
чого серце забажає,
Хай несе у кожну хату
щастя, радості багато!
Христос ся рождає!
Славимо Його!

З повагою голова
Івано-Франківського міського
об'єднання ВУТ «Просвіта»
ім. Т. Шевченка,
професор Василь БОЙКО,
відповідальний секретар
Наталія СИНІЦЯ

РІЗДВЯНА ПІСНЯ

Різдво, вертеп, кутя і коляда –
Для українців споконвічні дива.
З дитинства кожен пам'ятає їх,
Вони – наш найсильніший оберіг.

Приспів:
І знов лунає: «Нова радість стала»,
І чинно шопка йде по вулицях села,
Через віки стежки проторувала,
Її здолати ніяка вража сила не змогла.

Це наше слово, наша рідна віра,
Пролита кров і світлая душа,
Дене оселяться байдужість і зневіра,
А тільки правда й воля свята.

І хай на шляху цьому перепони:
Насунулась московська орда,
Лунають на церквах різдвяні дзвони
І величаво йде вертепная звізда.

Михайло ФРЕЙК

ПАМ'ЯТЬ

НА ПРИКАРПАТТІ ВШАНУВАЛИ СТЕПАНА БАНДЕРУ

У день його народження, 1 січня, на малій батьківщині Провідника Організації Українських Націоналістів Степана Бандери у с. Старий Угринів Калуського району відбулися поминальна панахида і віче, участь у яких взяли представники влади, молодіжних націоналістичних організацій, ветерани ОУН–УПА та новітні Герої – бійці АТО, мешканці села та представники громадськості. А іванофранківці пройшли урочистою ходою вулицями обласного центру від Вічевого Майдану до Європейської площі, де відбулись панахида і віче.

Основні святкування пройшли у Центрі патріотичного виховання учнівської молоді ім. С. Бандери. Тут виступили юні франківці, в тому числі пластуни, котрі розповідали

історичні факти з життя націоналіста, співали пісень та декламували вірші.

Тематичний вечір, приурочений річниці народження Героя України Степана Бандери відбувся у неділю у НД «Просвіта». Про формування характеру й особистості, життя і діяльності Головного провідника ОУН, розповідали о. Ярослав Данилів Донецького екзархату УГКЦ, кандидат історичних наук ПНУ ім. В. Стефаника Олег Єгоров, науковий співробітник Музею визвольних змагань Петро Ганцюк. Пісні Української Повстанської Армії і про УПА співали, а також колядували народний артист Михайло Кривень та заслужений артист України Андрій Приймак, хор Союзу українок «Берегиня», вокалісти Ангеліна Останків, Анна Ціроцінська, Анна Савчук, Василь Дубіцький.

Смолоскипна хода, присвячена Головному провідникові ОУН, пройшла у Києві, Луцьку, Одесі, Кіровограді, Харкові, Запоріжжі та в інших містах.

Теодор ДРОВНИЧ

НАСТАНОВИ

ВЧІМОСЯ БЛАГОРОДСТВА МИСЛЕННЯ, ВИСЛОВЛЮВАНЬ

Йдуть Різдвяні свята, за ними – Йорданські (Водохреща), які пов'язані з особою Йоана (Івана) Хрестителя. Ми всі знаємо (повинні знати) звичаї, обряди Йорданських свят, користуємось освяченою, лікувальною Йорданською водою. Хочу привертнути увагу читачів до процесу мислення, висловлювання того, з чим іменем пов'язані свята.

Йоан Хреститель був тією людиною, про яку сам Ісус Христос сказав народам, що між народженими від жінок не було більшого від Йоана Хрестителя (Мт. 11). Предтеча Ісуса Христа на запитання людей, «що ж нам робити?» відповів: «Хто має дві одежі, нехай дасть тому, що не має, а хто має харч, нехай так само зробить». – Прийшли митарі хреститися і сказали до нього: «Учителю, що маємо робити?» – А він сказав до них: «Нічого більше над те, що вам призначено, не робіть». – Питали ж його і вояки, кажучи: «А ми що маємо робити?» – Він відповів їм: «Нікого не кривдіть, фальшиво не доносьте і вдовольняйтесь своєю платнею».

Через те, що люди чекали Месії і розмірковували про Йоана, чи не він часом Христос, відповів Йоан, кажучи всім: «Я хрещу вас водою, та йде сильніший за мене, той хреститиме вас Духом Святим».

Св. Йоан Хреститель готував народ до приходу Спасителя. Учні Предтечі пішли за Ісусом. Одним із них був св. Йоан Богослов.

Богдан СУШЕВСЬКИЙ, просвітянин

ДУХОВНІ РОЗДУМИ ХРИСТОВЕ НАРОДЖЕННЯ І НАШЕ ПЕРЕРОДЖЕННЯ

Христос прийшов у цей світ, щоби спасти нас від зла й гріха. До цього Він закликав всіх на цю спасенну дорогу. А вона – це шлях покаювання, переродження, переображення і воскресіння, після якого – життя нової людини в любові, тобто в святості.

Тільки свята людина може прийняти в себе, до свого серця Святого Духа і жити Ним, бути в Ньому, бути в Ісусі Христі. А таким віруючим може найперше ставати у живій парафії. Щоправда, парафія – це тільки одна клітина великого організму вселенської Христової Церкви. Бо вона як спільнота, громада, чи зібрання вірних, може бути як і окрема людина, – паралізована чи бездіяльна, або діяти в неправильному напрямку. Отож насамперед віруюча людина, її душа може стати місцем зустрічі з живим Христом. Бо ж Господь нікому не жаліє і не відмовляє у своїй ласці, але завжди залишається відкритим запитанням про нашу гідність прийняти її. А визначається вона чистотою нашого серця, тобто нашою святістю. Чим чистіше воно, тим менше у ньому пітьми, нечистот зла й гріха і більше святості Божого світла. Ще в давнину Старого Завіту Господь закликав: «...Маєте бути святими, бо я святий». А в Новому Завіті Спаситель заповнив, що «блаженні чисті серцем, бо вони побачать Бога». Побачити – це прийняти й наповнитися Святим Духом Божим. Тому святий апостол Павло у Посланні до коринтян сказав: «Ви – храм Божий, і дух Божий у вас перебуває... храм Божий святий, а ним є ви». Тож необхідно покаюванням очистити храм нашої душі, і тоді оселиться в ньому Господь. А говорити про святую парафію – це, найперше, говорити про святого пароха, доброго пастиря, духовного батька, вчителя, лікаря – того, який перший йде дорогою святості й за собою веде своїх парафіан.

Так, закликає до святості дуже великий, але іншого не дано. Немає іншої дороги до Бога, до щасливої вічності, окрім дороги святості. Хіба може бути компроміс між святістю і гріхом, між добром і злом? Хіба можна поєднати світло і пітьму, любов і ненависть, лагідність і злобу? «Хто не зі мною, той проти мене... Не можете служити Богові та мамоні», – сказав Господь.

Прикладом для віруючих покликані й зобов'язані стати духовні провідники, вони повинні бути зразково чесними, чистими, відкритими, щирими, дружнелюбними, зацілковитої відсутності зверхності, пихатості, чванливості, лукавства, лицемірства, дволичності, крутіїства, підлешування, очорнення, підкупу, фальшування тощо. А будь-яка взаємопожертва і намагання догодити не собі, а ближньому братові-співслужителю, допомогти йому в усьому, в чому він має потребу, піднести його якомога вище, поступившись йому місцем, – це, за наукою Небесного Вчителя, і є сповненням заповіді любові. І ніщо інше, а тільки це якнайкраще може свідчити, що ми – Його послідовники. «З того усі пізнають, що мої ви учні, коли любов взаємну матимете», – сказав Спаситель.

(Чит. 2 стор.)

ОФІЦІЙНО

РІЧНИЦЯ ЧОРНОБИЛЯ

Президент Петро Порошенко оголосив 2016-ий рік роком вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і пам'яті жертв Чорнобильської катастрофи. Про це йдеться в Указі № 702/2015 «Про заходи у зв'язку з 30-ми роковинами Чорнобильської катастрофи».

Кабінету Міністрів доручено розробити з урахуванням пропозицій центральних та місцевих органів виконавчої влади, наукових установ і громадських об'єднань та затвердити план заходів, передбачивши, зокрема заходи з поліпшення умов соціального захисту громадян, які

постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, ліквідаторів.

Уряду доручено підготувати проведення 26 квітня 2016 року у Києві пам'ятних заходів.

Також, згідно з Указом, Кабінет Міністрів має забезпечити своєчасне та у повному обсязі виконання фінансових зобов'язань України щодо внесків до Міжнародних фондів з реалізації Міжнародних проєктів на Чорнобильській АЕС. Йдеться також про створення Чорнобильського біосферного заповідника, перегляд та уточнення меж територій, що зазнали радіоактивного забруднення.

АКЦІЇ

ПРИКЛАД БОРОТЬБИ ЗА ДЕРЖАВУ

«Степан Бандера: гарт до боротьби за державу» – так називався другий тур циклу історичних бесід-вікторин, який відбувся 25 грудня 2015 року в рамках нового проєкту «Україна – земля героїв», започаткованого філією Музею визвольної боротьби ім. С. Бандери (директор – Я. Коретчук) – музеєм «Дем'янів Лаз» (завідувач – М. Фрейк) і обласним осередком Цивільного корпусу «Азов» (голова – С. Сивачук) за підтримки обласних осередків «Меморіалу» (С. Каспрук) і КУНу (Б. Борович) з метою покращення історико-патріотичного виховання молодших школярів. Організатори розробили цикл історичних бесід-вікторин, які проводимуть для учнів 1–3 класів ЗШ № 25 (директор – С. М. Якимів) раз в місяць.

Друга зустріч, присвячена 107-ій річниці видатного провідника української нації відбулася за сприяння вихователів груп продовженого дня ЗШ № 25: О. А. Шкутко, Г. М. Метеньки, Н. В. Хребтак та Н. В. Фрейк. Під їхнім керівництвом учні, готуючись до зустрічі, малювали вітальні листівки для бійців – учасників АТО. До них завітали волонтери Івано-Франківського обласного осередку Цивільного корпусу «Азов»: Андрій і Руслана, які принесли з собою дарунки – книжки, газети і брошури славетного полку.

Після вступної бесіди і перегляду фрагментів фільму про війну на Донбасі школярі разом із волонтерами перейшли до обговорення теми: «Що нас єднає в український народ?». У результаті перелік вийшов таким: мова, любов до рідної землі, звичаї і традиції, національний одяг (вишиванка), символи (калина, верба, лелека), державна атрибутика (герб, гімн та прапор) і героїчна історія боротьби за волю і незалежність. Особливо активними були третьокласники та Максим Фіцак із 1-Б класу.

Далі, завідувач музею «Дем'янів Лаз» розповів школярам про родину, життєвий шлях і цілі боротьби С. Бандери, а волонтер «Азову» Андрій Янковський демонстрував фотографії родини героя за допомогою мультимедійної системи. Особливу увагу організатори звернули на моральний та фізичний гарт С. Бандери в дитячі та юнацькі роки: активну участь в діяльності «Пласту», «Просвіти», спортивних товариств, боротьбу з тютюнопалінням та пияцтвом. Після цього була фізкультхвилинка – учні змагалися у відтисканні від підлоги, як це робив малий Степан із друзями на одній зі світлих. В другому класі, де хлопці були нерішучими, тон задавали дівчата.

А потім відбулась історично-краєзнавча вікторина, переможцями якої стали старші учні, які отримали призи – книжки про С. Бандеру. В кінці заходу діти змогли дати відповідь на запитання, задане їм спочатку: Чому вороги називають воїнів України бандерівцями? Найнижчий на зріст хлопець, чимось схожий на малого Степана Бандеру, сказав, що він – найголовніший захисник нашої держави.

Запрошуємо інші навчальні заклади до участі в цьому проєкті, а також закликаємо всіх наших краян до волонтерської діяльності з допомоги бійцям, які захищають нас від московської агресії.

Разом – сила! Слава Україні! Героям слава!

Надія ФРЕЙК, голова міського методоб'єднання вихователів ГПД,
Михайло ФРЕЙК, завідувач МК «Дем'янів Лаз»

SOS

ВНУТРІШНЯ ОКУПАЦІЯ ШАНС НА НОВИЙ ЗАКОН ПРО ТЕЛЕРАДІОМОВЛЕННЯ

Новий рік показав: телеканали дотримуються лиш сухої букви закону, а не духу права, ст. 11 Конституції і не прав та побажань споживачів!

Вкотре після Нового року переконуюсь, що потрібне нам якесь експертне партнерство чи коаліція за бодай якесь фіксоване забезпечення україномовного пісенно-розважального продукту на ТВ. Цьогорічний «вогник» і вся новорічна програма на низьких каналах (не тільки і не стільки Інтер!) – не стали винятком.

Формально не порушуючи закон, телеканали вдаються чомусь до майже повністю російськомовних шоу, наповнених на 95 відсотків російськомовними піснями совітської епохи. Кириленко ж і Стець, скорше за все, прореагують традиційно мовчанкою. Лише громадськість може натиснути на владу – і лиш влада може змусити телеканали таки помітити присутність у державі

УКРАЇНЦІ І СВІТ

ПРОСИЛИ У ГОСПОДА МИРУ

1 січня у світі вже в 49-ий раз відзначили Міжнародний день миру. По різних містах країн планети пройшли маніфестації, Марші миру. Крім Києва, в Україні така хода пройшла, зокрема, в Івано-Франківську.

Організатором заходу вже декілька років поспіль є Спільнота святого Егидія, до якої приєднуються всі охочі помолитися за мир у тих країнах, де тривають воєнні конфлікти. На сьогодні їх є 24. За останні роки українці просили вже миру у власній країні, яка, на жаль, переживає «братній» загарбницький напад.

Розпочався Марш миру в Івано-Франківську з Вічевого майдану. Виступи духовника Спільноти святого Егидія отця Ярослава Рохмана й молоді, яка входить у спільноту, привернули увагу, на жаль, лише декількох десятків містян і гостей, які підтримали акцію. В руках учасники тримали плакати з назвами країн, де зараз тривають збройні протистояння. І серед них – Україна.

СЛУШНА ДУМКА

ЛИСТ ВОЇНІВ, ПОРАНЕНИХ НА ДОНБАСІ, ЛІДЕРАМ ЕС ТА США*

Пишуть вам, поранені в боях з російськими військами Російської Федерації, воїни України та їхні родичі:

- Вадим Свириденко. Без рук і без ніг (!);
- Михайло Фрик, сильно обпечений поранений танкіст;
- С. С. В. Грецький, замкомбату, важко поранений у голову інвалід;
- Сергій Татаренко, паралізований. Дружина померла. Синові 1,5 роки;
- Володимир Силевич з Харкова, двічі поранений у голову;
- Роман Гаврильчак, дуже скалічений, паралізований воїн;
- Віталій Гнатенко, важко поранений кіборг, на прізвисько Бізон;
- Рустам Росул з Мукачева. Паралізована нижня частина тулуба;
- Наталя Шостак, дружина воїна, що повернувся з АТО без руки;
- Світлана Кондрашова, мати двох загиблих воїнів;
- Тетяна Тристан, мати Родіона Тристана, пораненого в голову, без ока. Студент КНУ ім. Шевченка;
- Валентина Палій, бабуся важкохворого Михайла Віхляєва;
- Наталя Пецик, мати обгорілого хлопця з Вінничини.

Хочемо висловити лідерам ЕС та президентові США нашу щирі подяку за наклад на агресора – Російську Федерацію – санкцій, які змусили президента РФ Гітлера-2 тимчасово припинити окупацію України і тим зменшити дальші вбивства та поранення оборонців України.

Ми щиро захоплені твердим наміром лідерів Вільного світу зупинити варварські дії Гітлера-2, який збройною силою хоче змусити цивілізований світ підкоритися його дикунській владі.

РІК ВШАНУВАННЯ КАМЕНЯРА

З метою вшанування пам'яті видатного українського письменника, вченого та громадського діяча Івана Яковича Франка, популяризації його літературної, публіцистичної, наукової спадщини, зважаючи на його вагомий внесок у становлення української нації, а також з нагоди відзначення у 2016 році пам'ятних дат – 160-річчя народження та 100-річчя смерті Івана Франка Президент Петро Порошенко своїм указом зобов'язав Кабмін утворити Організаційний комітет із підготовки та проведення заходів, присвячених ушануванню

пам'яті Івана Франка, розробити й затвердити план заходів, присвячених цим подіям, вирішити питання щодо їхнього фінансування. Місцеві органи влади зобов'язали затвердити регіональні плани таких заходів, сприяти громадським організаціям, благодійним фондам у їхній діяльності з ушанування пам'яті та популяризації творчості Івана Франка. У цьому ж руслі мають працювати МЗС, Міністерство культури України, Державний комітет телебачення і радіомовлення.

ДУХОВНІ РОЗДУМИ

ХРИСТОВЕ НАРОДЖЕННЯ І НАШЕ ПЕРЕРОДЖЕННЯ

(Поч. на 1 стор.)

Якби ми всі були такими, то, без жодного сумніву, якнайшвидше переродили б, переобразили б і на краще змінили все наше суспільство: наші націю, народ, владу й державу, і не було б сьогодні того катастрофічного стану, в якому ми перебуваємо.

Наше суспільство – це відображення нашої Церкви і навпаки. І все ж Церква, як багато визнають, має у нас найбільшу довіру. Тому мала б вона використати цю нагоду, і як перша найвпливовіша й найважливіша вихователька народу мала б, відповідно, виховати його. Загалом. І кожного з таких зокрема.

І все ж у спільноті переважають меркантильні зваби. Багато святих прозорливих старців передбачили цю жакливу картину нашого часу. Ось як дуже влучно сказав про це преподобний Серафим Вирицький (1866–1949): «Настане час, коли не гоніння, а гроші та зваби світу цього відвернуть людей від Бога, і загине більше душ, ніж у часи відкритого богоборства. З одного боку, будуть зводити хрести та золотити бані, а з другого – настане царство брехні та зла».

Кар'єра, висока посада, «круті» авто, палаци і т. ін., власне, і є тими свідками. А чи мучимо себе запитаннями про власний стан душі, чи є вона храмом Божим, чи наповнена жертвою любов'ю до всіх, без винятку, ближніх? Чи бачимо ми у ближньому Христа і як Христос ставимося до нього? Чому про чесність і справедливість як основні будівничі принципи в суспільстві, державі й Церкві ми навіть не згадуємо? Адміністрування, чиновництво та фінансове наповнення сьогодні є визначальними і найважливішими.

Папа Пій XII казав: «Якщо священнослужителів бракує святості, то йому бракує всього». А ми про нашу святість, тобто про її відсутність і не говоримо. Скажімо, чи можна вилікувати фізичну хворобу, не досліджуючи причини її виникнення і згубної дії на організм, щоб правильно поставити діагноз і призначити відповідний курс лікування? Звісно, що ні. А як ми – духовні лікарі, досліджуємо причини появи хвороби наших душ і душ наших вірних, якими є гріхи, щоб їх не допустити, щоб ними не захворіти, а захворівши – вилікуватись від них?

Так, сьогодні чи не всю свою діяльність ми скеровуємо на зовнішнє, на земні проминаючі цінності. В цьому, власне, корінь і причина секуляризації. Церкви не можуть займатися тільки питаннями соціальної сфери (бідних, хворих, узалежнених, переселенців), культури, освіти, економіки, політики і т. ін. Бо хто ж тоді має вирішувати проблеми духовного життя, тобто боротьби з гріхами та пристрастями? Тільки на дорозі їхнього розв'язання можна здолати всі труднощі, біди і кризи суспільного життя. І на цю дорогу переродження вказав і до сьогодні кличе всіх нас новонароджений Спаситель. Тож іти по ній – це йти за Ісусом. І тільки це врятує і спасе кожного і всіх.

Михайло МЕЛЬНИК, протоієрей

до 80 відсотків україномовного населення, яке свого продукту цьогоріч не побачило і яке масово у «вишиватники» й «агенти Москви» не запишеш!

Невтямки, чому всі апелюють до міфічних «50 відсотків російськомовних України» і «60 відсотків російськомовних солдатів в АТО» – але при цьому українська мова присутня у таких передачах не на 50 і не на 40, а приблизно на 4 (чотири) відсотки?! При тому що решта 95–96 відсотків спічів ведучих, їхні репліки та пісенні гостей навіть не субтитрувались українською! Вимагаємо закону про обов'язковий відсоток української мови серед не лише фільмів, але і власних телепрограм каналів.

Певен, колеги – члени Експертної комісії з фільмів, інші україноцентричні громадські діячі та політики – мене підтримають!

Сергій ОСНАЧ, член експертної комісії з фільмів

ВІД РЕДАКЦІЇ. Шановні читачі! Ви можете підтримати цю заяву щодо належної присутності української мови на телеканалах України.

«Сьогодні сорок дев'ятий Міжнародний день миру, а отже, Спільнота святого Егидія всюди, де вона є, в усіх країнах та містах робить такий конкретний жест, рух – аби показати, що люди за мир. Для Івано-Франківська Марш миру є традиційним. Молодь і жителі міста зібралися, щоб показати: долаючи байдужість, ми можемо творити мир. А він починається з кожного з нас. Отже, просимо про це Бога своєю молитвою», – сказав отець Ярослав Рохман.

«Не випадково саме у перший день нового року ми приєднуємося до Міжнародного дня миру, – каже учасниця, пані Ірина. – Хочу побажати, щоб кожен починав бути милосердним з себе та своєї родини. Сподіваюся, що у 2016 році України вже не буде серед тих країн, де немає миру».

Від Вічевого майдану колона рушила до архікатедрального собору Святого Воскресіння, де відбувся молебень за мир, за ті країни, які його найбільше потребують.

Разом з тим, ми усвідомлюємо, що прискорення поразки Гітлера-2 потребує додаткових заходів з боку світової антигітлерівської коаліції.

Гітлер-2 значно небезпечніший від Адольфа Гітлера тим, що діючи, як Адольф Гітлер, проти створеної демократичним світом системи міжнародної безпеки та міжнародного права, він зараз є учасником ряду міжнародних заходів та проєктів, до яких Адольф Гітлер не мав допуску.

Своєю подвійною роллю у світовому житті Росія небезпечніша від Третього Райху. Ця роль Росії, коли подумати, небезпечніша від ядерної зброї, якою шантує світ Гітлер-2. Він розуміє цю свою роль краще від Заходу, чому й приєднався (фальшиво!) до антитерористичної коаліції Заходу проти ІДІЛ, будучи сам терористом № 1, і таємно співпрацюючи з ІДІЛ.

Гітлер-2 робить ставку на затягання війни в Україні, з тим, щоб світові набридла війна, й агресор різними підступними заходами змусив стомлену антигітлерівську коаліцію прийняти його умови співжиття та замирення.

Але світ не може допустити цих сатанинських намірів.

Тактику агресора можна знешкодити додатковими санкціями, серед яких найефективніші такі:

- Відключити агресора від системи банківських переказів Swift;
- Виключити його з міжнародних медичних, спортивних, культурних, астрономічних, літературних, фінансових, релігійних,

(Чит. 3 стор.)

КРУГЛИЙ СТІЛ

ПОРЯТУНОК —
У ДУХОВНОСТІ

«Єднаймося заради порятунку держави» — під таким гаслом в НД «Просвіта» відбувся круглий стіл на тему «Християнство і патріотизм: виклики часу». Його організували ІФ ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка та християнська молодіжна організація «Клич». Учасники дискутували щодо діалогу Церкви та держави як інструменту творення духовно-морального суспільства; ролі Церкви в активізації громадянського суспільства і взаємодії з громадськими організаціями; виховання патріотизму в українському суспільстві й подолання неморальних викликів сьогодення.

У обговоренні цих проблем взяли участь представники духовенства — професор богослов'я о. Іван Козовик; ігумен монастиря отців-василіян, парох парафії Царя Христа о. Йосафат Фітель; військовий капелан «Правого сектора» о. Василь Жупник; капелан о. Орест Путько; громадських організацій: ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка — голова Степан Волковецький, заступник Михайло Січка, Марко Путько; Всеукраїнське Братство ОУН—УПА — голова Богдан Борович; християнський рух «Клич» — голова Богдан Гоблер; «Правий сектор» — голова Андрій Подільський; молодіжна спільнота «Слово життя» — Тетяна Андруняк; «Українська молодь — Христові» — Андрій Воробчак; «Як Марія» — Ігор Лясковський; «Обнова» — Василь Левицький; Центру патріотичного виховання молоді ім. Степана Бандери — Андрій Фуштей; Музею визвольної боротьби — Петро Ганцюк. А ще були науковці — викладачі Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Олег Єгрешій та Любов Генік, Інституту післядипломної освіти Ігор Дрогобицький та Світлана Сміх. Ведучою круглого столу була просвітянка, журналіст радіо «Дзвони» Марія Солодчук.

За результатами обговорення ухвалили:

громадським організаціям у співпраці з Церквою дбати про збереження українських релігійних та народних традицій з метою формування стійких морально-етичних переконань у підростаючого покоління;

у роботі з молоддю та в діяльності з людьми різних конфесій керуватися християнською заповіддю «Люби ближнього»;

у проблемах, що несе нам сучасне секуляризоване суспільство, держава, Церква, суспільство повинні бути наповненими в запровадженні українознавчих підходів і збереженні традицій народу за принципом «Ідея і чин»;

активізувати роботу духовенства з батьками та дітьми;

в діалозі Церкви і держави, який на сьогодні виглядає в зародковому стані, слід виробити детальну концепцію захисту християнських цінностей на законодавчому рівні;

активізувати патріотичну працю під гаслом «І словом, і ділом»;

поглибити співпрацю громадських організацій і Церкви у духовному вихованні батьків і молоді;

продовжити обговорення тем круглого столу і розвинути їх у молодіжних спільнотах.

Теодор ДРОВНИЧ

СЛУШНА ДУМКА

ЛИСТ ВОЇНІВ...

поштових, та інших організацій, участь у яких агресор використовує з єдиною метою — ширити серед світової громадськості дезінформацію про свої дії та наміри;

3. Виключити агресора зі спільних міжнародних проектів, як наприклад, Міжнародна космічна станція;

4. Захадати від студентів з Росії, які вчать у вишах Заходу, звернутися до Путіна з вимогою змінити свою політику поборення світової цивілізації.

Ми розуміємо, що ці заходи буде нелегко запровадити, та ми розуміємо й те, що без рішучих дій Вільний світ не врятує світової цивілізації та виробленого століттями справедливого міжнародного права.

Ми закликаємо лідерів світу вивчити ці пропозиції, але не відкладати цих та інших необхідних заходів на безрік, бо завтра може бути пізно.

Оборонім Європу та світ від сатанинських намірів злочинців та нелюдів, які, купаючи руки в крові, надягають на себе овечі шкури!

Зредагував **Святослав КАРАВАНСЬКИЙ**
Зберігаємо правосип лист.

ЦЕ — НАША ІСТОРІЯ

ВОНИ БУЛИ ПЕРШИМИ
З ІСТОРІЇ ОСЕРЕДКУ «ПРОСВІТИ» С. ТИШКІВЦІ ГОРОДЕНКІВСЬКОГО РАЙОНУ

Ми відзначаємо 25-ту річницю відновлення «Просвіти» в нашому селі від грудня 1990 р., а також другу річницю Майдану, тому що «Просвіта» плекала дух Майдану. Посіяні «Просвітою» зерна патріотизму й любові до України дали гілку парості на революційних майданах Києва та інших міст нашої країни.

Коротенько з історії «Просвіти». Вона була створена 1868 року у Львові, засновниками її була українська еліта — переважно вихідці зі священничих родин Української Греко-Католицької Церкви. Серед них був і Осип Шухевич. У Тишківцях «Просвіту» заснував о. Зенон Шухевич 1885 року й називалась вона «Просвіта» імені Святого Володимира Великого. Як і в усій Україні, в Тишківцях «Просвіта» відіграла дуже важливу роль, було створено чотири читальні, в яких наші гасди вчилися ставати господарями своєї землі. Кожної неділі влаштовували свята для дітей як шкіл, так і садочків, вчили любити рідну мову, культуру, віру, народ, шанувати герб і синьо-жовтий прапор. Проводила ці навчання Ольга Шухевич — донька о. Зенона, а також діяло жіноче товариство в кількості 200 жінок. Головою була Анна Грималюк — моя бабуся. Люди села добились, щоби навчання в школах велось українською мовою, за що деякі дорогого поплачувалися. Поляки карали передових людей. Так, о. Михайла Грималюка, який служив тут на парафії, перевели в Підвербці.

Коли прийшли «визволителі» з Москви, «Просвіту» в 1939 році закрили, а активіста й передового гасду Василя Глуханюка вивезли в Харків і там заморду-

СВІТИЛЬНИК, ЩО НЕ ГАСНЕ

Моя розповідь про славне село Тишківці і про відзначення ювілею, який відсвяткувала «Просвіта» ім. Т. Шевченка 25 грудня 2015 р. «Галицька Просвіта» про нього вже писала у числі за 31 грудня, але хочу згадати всіх причетних до свята. Скільки ж років тобі тишківська «Просвіто»? 130 років створення о. Зеноном Шухевичем і його донькою Ольгою Шухевич, яка в 1892 р. вперше в Україні поставила оперу М. Лисенка «Коза-дереза» з тишківськими дітками, і 25 років відновлення сільського осередку «Просвіти», головою якої 23 роки була Г. П. Кучірка.

Два роки (уже йде третій) з легкої руки Б. І. Купчинського і благословення о. Руслана Озарка — настоятеля церкви Воздвиження Чесного Хреста я прийняла керівництво осередком «Просвіти». Головне завдання нашої організації — нести слово правди, будити серця людей до боротьби за Україну, за її волю, за честь, за славу за народ. Це наш девіз у житті.

У мене зродилась думка відсвяткувати ювілей — відзвітувати про зроблене, утвердити плани на майбутнє, вшанувати пам'ять тих, хто боровся за Україну та її мову, але вже відійшли від нас, а також відзначити другу річницю Майдану гідності. Члени «Просвіти» мене підтримали. Порадилась з односельчанином — істориком-краєзнавцем Б. І. Купчинським, і він схвалив мою думку. Підтримали і директор школи С. М. Кавчук, голова сільради І. І. Пронич, голова фермерського господарства Р. В. Неміш, від якого багато що залежало.

Місяць репетицій хору «Просвіти», які проводили з нами художній керівник І. М. Драганчук. Репертуар я підготувала сама — це ті пісні, які тривожили й тривожать серце і душу кожного небайдужого українця, які ми співали з першим хором «Просвіти», з учасників якого вже майже нікого не залишилось. Були поважні гості з Івано-Франківська — голова обласної «Просвіти» С. В. Волковецький і відповідальний секретар М. Січка, голова районної «Просвіти» м. Городенка О. Юрковський, начальник освіти Городенківської райдержадміністрації Мирослав Заліщук, начальник відділу культури у справах туризму і релігії — Галина Олінійчук.

Це ті, хто приїхали. Були запрошені й депутати Верховної Ради — А. С. Матвієнко з дружиною — вони передали щирі вітання з нагоди ювілею. Вітання передав і наш односельчанин Б. І. Купчинський, який теж не зміг приїхати, але його підтримка, порада дуже вагомим, за що тобі, вірний товаришу, щира шана.

І ось ми на сцені. Великий зал ново-збудованого Будинку культури вщерть заповнений. Ми відчували велику відпо-

вали. Страшний терор проти українців почався з приходом нових совітів у 1944 році. Заможних гасдів вивезли в Сибір, хто помер там, а хто відбув від 10 до 25 років сталінських таборів. Однак дух «Просвіти», яким жили заарештовані, ніхто не зміг зламати. Коли в 1989–1990 роках відчувся подих волі, «Просвіта» відродилась і розквітла.

В 1990 році на зборах у домі Д. І. Дмитерки з ініціативи молодого патріота Б. І. Купчинського зародились «Просвіта» і Рух, головою якого тоді став Д. І. Дмитерка. Згодом його замінив патріот із незламним духом, політичний в'язень Я. О. Дідик, а його заступником став В. П. Берник. «Просвіту» очолила колишня лаборант лікарні Г. П. Кучірка, яка зростала в сім'ї членів «Просвіти».

Палкі патріоти України і Церкви вступили в Рух і «Просвіту», почали свою роботу, якої був непочатий край. Почалось відновлення знищених пам'яток історії. Люди вдихнули на повні груди дух волі й свободи. Відновився хор «Просвіти», який налічував 46 осіб, драмгурток, який з виступами їздив по всіх селах району. За сприяння членів «Просвіти» відзначалось 100-річчя «Кози Дерези».

Голова «Просвіти» Г. П. Кучірка їздила в Київ підтримати голодуючих студентів, а також в січні 1992 року з Оленою Мисик їздила підтримати живий лаңцог. У Хотині відзначали Хотинську битву, в Заваллі були на відзначенні 90-річчя січового стрілецтва. Відновили знищені хрести, могили січових стрільців, могили воїнів УПА, поставили каплицю — витвір мистецтва в честь Незалежності України. З ініціа-

відальності і хвилювання. Розпочали славнем нашої «Просвіти», пісню «Ой у лузі червона калина». Потім була молитва і щире благословення о. Руслана Озарка, і все дійство текло чистою одухотвореною рікою. Стрілецькі та повстанські пісні, пісні про Україну, народні пісні, веселі коломийки... У виконанні учня 9-го класу — сина отця Руслана Миколи Озарка прозвучала пісня «Де ж тая слава» в честь загиблих героїв Майдану. Я прочитала вірш-баладу «Верніть нам тих, кого забрали небеса». Зачарувала всіх пісня «Повстанське танго» у виконанні неперевершеної співачки нашого села і району Наталії Майдан. А також — жартівлива бувальщина «Сусідки», яку ми зіграли (Л. І. Романиця та М. М. Пронич). Пісні лилися зі сцени, а люди хотіли слухати і слухати.

Високо оцінив роботу «Просвіти» і її обласний очільник С. В. Волковецький. Він був щиро подивований таким високим рівнем виконання пісень і нагородив осередок «Просвіти» с. Тишківці Почесною грамотою. Одержали грамоти і всі 18 учасників хору «Просвіта». Пан Волковецький сказав про великі завдання просвітян краю будити серця і розум людей до відповідальності за нашу державу.

Голова Городенківської «Просвіти» Орест Юрковський пригадав, як тишківські гасди виборили навчання своїх дітей українською мовою і приїхали з цією вимогою до влади на 300 фірах. І відстояли своє.

Мирослав Заліщук наголосив, що велике завдання «Просвіти» — залучати молодь, і він радіє, що є співпраця школи і «Просвіти» села. Він подарував орхідею й побажав плідної праці від директора школи С. М. Кавчук: ми працювали з «Просвітою» і надалі співпрацюватимем.

Квіти й приємна усмішка чарівної Г. Р. Олінійчук і щирі слова вітання і подивування виступами тишківчан. Найбільше порадував привітанням голова фермерського господарства, який подарував кожній учасниці хору гарну хустку, а чоловікам — значок-тризуб і шарфи. Голова сільської ради І. І. Пронич, крім щирих вітань, виділив премію в сумі 9 тис. гривень, яку ми відразу передали воїнам АТО. Були вітання від учителів школи і школярів, пісні й старовинні танці. Закінчилось святкування колядкою «Небо і земля». Святкуй і веселися, наша Україно, нехай не затьмарить московський агресор нашого Різдва. Хай буде мир на нашій землі.

Слава Україні!

Любов РОМАНЦЯ,
голова осередку «Просвіти»
с. Тишківці Городенківського району

тиви інтелігенції села — Б. І. Купчинського, П. І. Комара, Пронича з Києва, а також активістів села — Я. О. Дідика, В. П. Берника, Г. П. Кучірки та інших поставили пам'ятник генерал-хорунжому Романові Шухевичу (Чупринці). Гроші збирала громада УГКЦ і всі небайдужі до пам'яток історії села люди, школа, районна та обласна адміністрації, депутат Верховної Ради, почесний громадянин нашого села А. С. Матвієнко. Велику просвітянську роботу вели й інші просвітяни села.

Скрізь, на всіх заходах і святкуваннях відчувалась ініціатива Б. І. Купчинського, директора школи С. М. Кавчук, вчителів та учнів, керівників господарств села — Г. Т. Скорейка, В. Д. Романиці, Р. В. Неміша, сільського голови І. І. Пронича, голови районної ради Б. І. Кобилянського, отців Руслана та Ярослава. Всі ми зростали духом із «Просвітою» і Рухом, черпали любов до батьківщини від незабутніх патріотів села, тому щемить серце, коли згадуємо тих працюючих і незламних людей. Скільки любові було в їхніх серцях до села, до Церкви, до України. Більшості з них вже немає, бо відійшли в кращий світ. Ї люди, як зорі, — вони помирають, а світло їхніх душ ще довго світитиме прийдешнім поколінням і бадьорить їхні серця.

Такі ювілеї спонукають нас зазирнути в минуле, оцінити сучасне і передбачати майбутнє. Перед нами стоїть велике завдання дбати про почуття національної гідності, єдності нашого народу, бо Україна в нас одна.

З великим болем у серці спостерігаємо за подіями в Україні. Як близько, здавалось, європейське життя. Воля і перемога Майдану у Києві, Небесна сотня, а зараз — АТО і загиблі захисники України... Ми віримо в нашу перемогу і в цьому нам допоможе Господь.

КОНКУРСИ

«ІСТОРІЯ І «ПРОСВІТА» —

XV-ий тур, присвячений
148-й річниці товариства «Просвіта»
імені Тараса Шевченка

Івано-Франківське міське об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка оголошує і запрошує до участі в І-му етапі Всеукраїнського конкурсу творчих робіт на тему: «Історія діяльності ОУН—УПА в теренах Івано-Франківської області 1940–1950 років» у номінаціях: публіцистика, проза, поезія, малюнок, фотографія.

Завдання конкурсу:

1. Зацікавлення діяльністю товариства «Просвіта».

2. Залучення молоді до пошукової, пізнавальної та дослідницької роботи.

Мета конкурсу: відродження історичної пам'яті та пізнання правдивої історії. Конкурс присвячений краєзнавчим дослідженням діяльності бійців Української Повстанської Армії 1940–50-их рр. в теренах Івано-Франківської області та заснований з метою всебічного вивчення правдивої історії національно-визвольної боротьби бійців УПА за вільну Україну, зокрема дослідження діяльності родини інж. О. Бойдуника.

На конкурс приймаються матеріали, які раніше не були опубліковані в пресі: окрім авторських краєзнавчих статей, цікавих споми́нів людей, які були учасниками чи очевидцями подій, також авторські поетичні та прозові твори. В творчій роботі повинні бути присутні списки використаних джерел та копії документів і світлин до статей, якщо мова йде про краєзнавчі розвідки. У поетичних та прозових працях повинна бути присутня воєнна драма, реалізм воєнних лихоліть. Творчі праці учасників конкурсу повинні бути написані українською мовою без елементів нігілізму, тавтології, плагіату тощо.

Подані матеріали повинні вирізнятися конкретністю й стислістю, не перевищувати 10 друкованих сторінок.

Конкурс проводиться у співпраці з фундацією родини Бойдуників ім. інж. Осипа Бойдуника (Чехія), засновником якого є магістр Олег Павлів, які зобов'язуються в рамках проведення конкурсу нагородити переможців та всіх його учасників:

а) грамотами, подяками та книжками сучасних авторів.

б) переможців у віці до 25 років за І, II і III місця нагородити грамотою та грошовою винагородою 500 грн. — I місце, 300 грн. — II місце, 200 грн. — III місце відповідно (забезпечує ФРБ ім. інж. О. Бойдуника).

в) прізвища авторів та найкращі роботи будуть опубліковані в пресі.

Термін подання робіт:

до 31.06. 2016 року за адресою: НД «Просвіта», вул. М. Грушевського, 18/17, або if-prosvita@ukr.net, тел. (03422) 2-57-91, (0342) 75-05-86, відповідальний секретар.

Івано-Франківське міське об'єднання ВУТ «ПРОСВІТА» ім. Т. Шевченка

ДО ПЕРВНІВ

РІЗДВЯНИЙ ПАВУК — РОДИННИЙ ОБЕРІГ

Під такою назвою на базі Народного історико-краєзнавчого музею села Бортники, з ініціативи його директора Івана Карп'яка, відбувся майстер-клас із виготовлення цього невід'ємного різдвяного символу, який прикрашав і прикрашає наші оселі.

Оскільки минулого року діти мали нагоду ознайомитися з тим, як виготовляють дідухи, то тепер прийшла черга до різдвяного павука.

Це дійство об'єднало багатьох учасників. До юних краєзнавців, учнів Бортниківського НВК, завітали майстри, які здавна славляться в Бортниках своїм умінням виготовляти дідухи та павуки, Леся Опар та Роман Горбак, приєдналися і члени гуртка «Умілі руки» (керівник – Мар'яна Козловська), діти виявили бажання і собі перейняти досвід народних умільців.

Варто зазначити, що з учнями зустрілися майстри з неабияким досвідом. Леся Опар виготовляє різдвяну символіку сім років, а навчила її цього жителя села Бортники Ганна Григорівна Жирун. А ось Роман Горбак, який нині є учнем 10 класу, перейняв досвід від своєї мами,

Світлани Горбак, а та, в свою чергу, навчилася цього ремесла від свого батька Михайла Леніва. Усі троє майстрів є учасниками багатьох виставок і конкурсів. Так і переходить вміння від діда-прадіда до онуків, а з ним – і любов до українських традицій.

Всі учасники свята мали нагоду почути роповідь Оксани Трак про значення такого павука для наших предків. Виявляється, його вважали оберегом і символом Всесвіту, прикріплювали до центрального сволака, від поруху повітря такі павуки рухалися й нагадували живу істоту, за повір'ям – людині, яка хворіла, варто було ставати під павуком, оскільки можна отримати позитивну енергію з космосу.

Леся Опар та Роман Горбак показали дітям, як виготовити такий різдвяний атрибут, оскільки соломи було недостатньо, то використовували сучасні матеріали: кольорову «соломку» для соку, павуки виходили барвисті й оригінальні, один із таких павуків прикрасив перед-

Учасники майстер-класу з виготовлення різдвяних павуків у світлиці музею с. Бортники

новорічну шкільну залу, інший – музей, ще один – місцеву залу «Просвіти». Багато хто з учасників заходу запланував собі зробити павука вдома. Отак і єднається минуле з сучасним у творчості, у відродженні старовинних колядок, у Вертепному дійстві, але все це несе відчуття свята перед народженням Христа.

Оксана ТРАК,
голова місцевого осередку «Просвіта»,
с. Бортники Тлумацького району

ВІД РЕДАКЦІЇ. Дуже хочеться, щоб такі майстер-класи з повернення у сьогоденне буття українців традицій і звичаїв наших предків проходили не лише в Бортниках, а в кожному селі, селищі, містечку краю. У цьому ми бачимо одне з завдань просвітянських осередків.

ВІДКРИТТЯ

ЗАЧАРУВАННЯ ТАЛАНТАМИ

Кажуть, велике бачиться на відстані. Щоб розгледіти його зблизка, треба мати талант. Саме таким талантом і володіє краєзнавець, пошуковець, музейник Світлана Флис із Делятина. У цьому переконуєшся, читаючи її нову книжку «Гуцульський дивосвіт», що побачила світ у видавництві «Нова Зоря». А розгледіла вона у тому дивосвіті справді дивосвітні таланти різьбярів, художників, мосяжників, каменярів, ткачів, майстрів вишивки і творення народної ноші, ліжників, творців ґерданів, народних музичних інструментів, христив і продовжувачів традицій, звичаїв, фольклору. Усіх не перелічити. Бо ж у себе на Яремчанщині вона розгледіла й піднесла на всеогляд творчий доробок маловідомих народних і професійних майстрів, які чи то зводили храми, чи творили народні строї, виявили свої «подиву гідні таланти», збагативши нашу національну культуру.

Напевно, саме за це о. Ігор Пелехатий в анонсі до описів днів наших країв називає Світлану Флис із Делятина. У цьому переконуєшся, читаючи її нову книжку «Гуцульський дивосвіт», що побачила світ у видавництві «Нова Зоря». А розгледіла вона у тому дивосвіті справді дивосвітні таланти різьбярів, художників, мосяжників, каменярів, ткачів, майстрів вишивки і творення народної ноші, ліжників, творців ґерданів, народних музичних інструментів, христив і продовжувачів традицій, звичаїв, фольклору. Усіх не перелічити. Бо ж у себе на Яремчанщині вона розгледіла й піднесла на всеогляд творчий доробок маловідомих народних і професійних майстрів, які чи то зводили храми, чи творили народні строї, виявили свої «подиву гідні таланти», збагативши нашу національну культуру.

Читачеві варто усвідомити, що багато з них – це наші далекі й не дуже попередники, згадки про великі діяння яких залишилися лише у їхніх творах, почасти загублених, розкиданих по світах, а то й забутих. І лише талантом авторки досліджених, зібраних воедино словом-оповіддю і застовблено для покоління нащадків як незнищенні скарби народні. Тому так варто тихо й спокійно заглибитись у змістовні щирі оповідки авторки, в яких вона передає нам любов і розуміння свого краю та його людей, творців дивосвіту буття народу, синами й доньками якого вони є. І, як стверджує о. Ігор Пелехатий, хоч книжка і є класичним краєзнавчим творінням, водночас вона глибоко духовна, бо «невидимими променями з'єднає небо з землею». І в цьому поєднанні досліджує авторка творіння своїх героїв, які черпають снагу до праці з джерел духу й матеріального буття.

Гадаю, що краєзнавче відкриття талантів, можливо, призабутих, є цікавим для багатьох, хто цікавиться історією Гуцульського краю. Та особливо у пригоді воно стане тим молодим, хто стає на стежку творення в різьбярстві, кушнірстві, ліжничарстві, вишивці, мосяжництві... Та ліку немає тим сферам, де молоді можуть проявити свої таланти. А рівнятися їм є на кого. Саме про ті неповторні таланти і йдеться у книжці Світлани Флис «Гуцульський дивосвіт».

Богдан ВІВЧАР

ВАРТО НАСЛІДУВАННЯ

ПОВЧАННЯ о. ЯРОСЛАВА ЛЕСІВА СВОЄМУ СИНОВІ ТАРАСУ

3 січня минула 73-тя річниця народження видатного дисидента, борця за відновлення УГКЦ о. Ярослава Лесіва.

Дорогий Тарасе!
Добре, що тягнешся до науки, але
придивляйся до людей.

Наймудріша книга – людина.
Найбільша наука – також вона.
Люби людей, бо немає у світі нічого більшого за любов.

Віруй, довіряй людям, скільки б не зраджували тебе.

Дружи, бо ніщо не замінить дружби.
Особливо прислухайся до старших.
Від старих людей віє якоюсь силою, мудрістю і добротою. Вони надійні у дружбі й відважні у вчинках.

Будь сильним, але не кривдь слабших.
Будь мудрим, але не дури менших.
Будь великодушним, умій прощати іншим, бо всі ми грішні.

Будь гарячим або холодним – тільки не теплим.

Віддавайся улюбленій справі до кінця, до останку, лише так можна чогось домогтися.

Ніколи не жалій за тим, що минуло.
Умій більше слухати, ніж говорити.

Люби своїх братів менших – тварин.
Ніколи не посягай на їхнє життя, навіть мухи не вбий, бо все, що живе, повинно жити. Вчися у них правди життя.

Люби природу – трави, квіти, ліс, воду, зорі й небо.

Люби рідну землю і наш сонячний світ.
Загалом світ добрий, але пам'ятай, що існує і зло.

Ніколи не відповідай на зло злом, бо хтось мусить обірвати одвічний ланцюг зла.
Долай труднощі завше з піднятою головою.

Знай собі ціну, але не дивися з погордою на інших.

Усміхайся, хоч на серці сльози.
Не лінуйся, бо під лежачий камінь вода не тече.

Ходи швидко, але не квапся.

Випрямляй спину, яким би важким тягар не був.

Дивися прямо, але не з викликом.
Долі не корись, але пам'ятай, що вона є.
Смерті не бійся, бо вона неминуха.

Бійся безслідно щезнути.

Не бійся злого, бійся дурного.

Твори добро завше і всюди.

Пам'ятай, що не все те добро, що ми вважаємо добром, є ще і вища міра.

Бійся бути суддею, але мимо несправедливості не проходи.

Заступайся не за слабких, а за справедливих.

Будь твердим, але не грубошкірим.

Не шукай щастя, живи по правді, й воно само тебе знайде.

Добувай слави, та пам'ятай, що вона не одного погубила.

Прагни влади, але пам'ятай, що ніщо так не знищує людину, як вона.

Знання – сила, але знай, що вона буває і доброю, і злою.

Не служи нікому, а допомагай всім.

Міра в житті – велика річ, хоч часом буває гальмом.

Не нехтуй Словом, все почалося зі Слова.

Навчися співати, грати на якомусь музичному інструменті, ліпше на скрипці, бо вона – основа.

Опануй фізичні вправи, але тільки для самозахисту й захисту слабших, точніше невинних.

Прагни волі, дорожи нею, бо нічого в житті немає дорожчого.

Пам'ятай – твоя свобода закінчується там, де починається свобода іншої людини.

Знай, що зрада – це самогубство.

Не замахайся на власне життя, бо воно тобі не тобою дане, а отже, не лише твоє.

Не здавайся лише на свій розум, але прислухайся і до серця.

Не живи одним серцем: даси йому волю – заведе в неволю.

Будь чесним у всьому до кінця.

Люди все простять, зате сам собі не прощай.

Не хвалися своїми удачами, бо фортуна мінлива.

Не проси погоди і смерті – вони самі придуть.

Розраховуй тільки на себе самого, а якщо хтось допоможе, то добре.

Будь щедрим, але не марнотратним.

Не чекай винагороди за свої добрі діяння, але жди кари за подіяну комусь кривду.

Будь вдячним, та не чекай вдячності від інших, а якщо і буде, то сприймай її як незаслужену тобою.

Трудись, але пам'ятай, що всього не переробиш.

Дивуйся всьому, бо у світі ще більше нерозгаданого.

Умій відпочивати не лише тілом, але й душею.

Одягайся так, аби тобі було зручно.

На світі є небагато книжок, які варто й потрібно прочитати.

Вибирай професію, де б ти міг найбільше реалізувати себе, не силуючи своїх почуттів.

Самонавчанням і самовихованням можна добитися багато чого.

Жий так, аби міг легко вмирати.

Зі всіх втрат – втрата часу найтяжча, бо її не можна вернути.

Не надійся, що попереду є час, бо ніхто не знає, скільки нам відпущено.

Цінуй життя, хоч є більш цінності.

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА СІЧЕНЬ

1 СІЧНЯ

107-ма річниця народження Степана Бандери (1909–1959), головного провідника ОУН, теоретика й практика національно-визвольного руху, уродженця с. Старий Угринів тепер Калуського району.

120 років народження Василя Касіяна (1896–1976), українського художника-графіка, лауреата премії ім. Т. Шевченка, професора Київського художнього інституту, уродженця с. Микулинці (тепер – у складі м. Снятин).

85 років народження Уляни Скальської, громадської діячки, організаторки та очільниці Клубу української інтелігенції ім. Б. Лепкого в Івано-Франківську.

80 років народження Степана Ґеника, доктора медичних наук, професора кафедри хірургії ІФНМУ, публіциста, активного просвітянина.

70 років народження Василя Вільшука, скульптора, лауреата Шевченківської премії (1982), уродженця с. Виноград Коломийського району.

2 СІЧНЯ

90 років від народження Віри Вовк (Селянської), української поетеси, перекладачки і літературознавця в Бразилії, чий дитячі роки пройшли на Косівщині.

4 СІЧНЯ

200 років народження Осипа Шухевича (1816–1870), українського письменника, уродженця с. Раковець тепер Городенківського району.

105 років народження Володимира Макара (1911–1993), громадсько-політичного діяча української діаспори, автора спогадів «Сім літ визвольних змагань. 1938–1945», «Берега Картузька. 1934–1935», «Бойові друзі», уродженця м. Станіслав (тепер – Івано-Франківськ).

7 СІЧНЯ

Різдво Христове.

10 СІЧНЯ

185 років народження Агатона Гіллера (1831–1887), польського громадсько-культурного діяча і письменника, видавця газети «Кур'єр Станіславівський». Похований у Станіславові.

13 СІЧНЯ

135 років народження Антіна Лотоцького (1881–1949), письменника і педагога, викладача Рогатинської і Снятинської гімназій.

120 років народження Івана Слезюка (1896–1973), підпільного єпископа Станіславівського, уродженця с. Живачів Обертинського повіту (тепер – Тлумацького району).

65 років народження Михайла Дейнеги, директора обласного художнього музею в Івано-Франківську, майстра художнього ткацтва, живописця, реставратора, члена Національної спілки художників України, уродженця с-ща Єзупіль Тисменицького району.

55 років народження Надії Попович (1961–1995), поетеси, авторки збірок «Серед минулості буття» (1994), «Портрет долі» (1995), «Співаю тобі, Україно» (1999), уродженки с. Фитків Надвірнянського району.

14 СІЧНЯ

Старий Новий рік.

(Продовження буде)

УСМІХНІТЬСЯ

– Я багато читав про шкідливість алкоголю і тютюну. З Нового року я обов'язково кину.

– Що? Пити чи палити?

– Читати.

Ранок у дитячому садочку. Діти довкола новорічної ялинки. Батьки – в декілька рядів біля стіни.

Снігуронька:

– Чомусь Дід Мороз запізнюється, напевно, його сани в заметі застрягли.

Голос чийсь мами з першого ряду:

– Аякже, мабуть, у «пробці» стоїть.

Голос чийогось тата з останнього:

– Так його, напевно, ДПС-ники зупинили за те, що у нього лосі брудні. Ось він номери й відтирає.